

Creu de terme del Coll de Begues/de Can Grau/de la carretera de Sant Climent

Begues

Ubicació

Comarca: Baix Llobregat
Lloc/Adreça: Carrer Ferran Muñoz, 27
Alçada: 367

Coordenades:

Latitud: 41.3318
Longitud: 1.92263
UTM Est (X): 409847
UTM Nord (Y): 4576151

Classificació

Número de fitxa 08020 - 16
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Element arquitectònic
Estil / època: Medieval Gòtic Contemporani
Segle XIV
Autoria de l'element: Urpià Fernández
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Observacions protecció: Text refós de la normativa urbanística del PGOU (desembre de 2007)
Número inventari Si, IPA nº 30837
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Ornamental
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Begues
Autoria de la fitxa Oriol Vilanova

Descripció

Còpia de la creu de terme d'estil gòtic, composta, a la base, per un pedestal de pedra de gres circular, el tronc amb un capitell a la part alta, que fa de base de la creu pròpiament dita. El capitell de la creu està constituït per dues piràmides ortogonals truncades, unides per les bases, de tal manera que la predel·la de les vuit cartel·les està situada a la inferior. A cadascuna de les vuit cares existeix una cartel·la en baix relleu amb una representació escenificada o imatge. Vicente Medina (MEDINA, 1999) proposa una divisió en dues sèries de les vuit cartel·les. La primera sèrie estaria formada per cinc cartel·les i l'altra per tres. Així, a la primera sèrie, trobem la imatge de Crist crucificat a l'escena central i dues cartel·les iconogràfiques més a cada banda. El Crist crucificat apareix representat frontalment, amb les cames especialment flexionades. A la seva esquerra hi ha una figura femenina, identificable amb Maria Magdalena (Medina, 1999), no sembla tenir corona i les mans estan creuades al centre, seguint la tradició pietosa. A l'esquerra de Maria Magdalena hi ha una cartel·la amb la representació d'una santa de difícil identificació, si bé porta corona i una palma de martiri. A la dreta de Crist hi ha dues cartel·les més: la primera amb la representació de sant Joan, coronat, amb les mans en actitud de súplica. A la seva dreta, una cartel·la, la cinquena, amb la representació de santa Eulàlia (Medina, 1999), copatrona de Begues, amb cabells llargs i la palma del martiri. La segona sèrie, de tres cartel·les està ubicada d'esquenes a la sèrie de cinc. Està presidida per la Mare de Déu i a cada costat d'aquesta, una cartel·la, una amb un escut quarterat i l'altra amb la inscripció de la data de construcció: "Anno Domini MCCCXII"

Observacions:

Existeix una còpia d'aquesta creu al seu emplaçament original, al costat de Can Grau del Coll anomenada Creu del Coll de Begues, de Can Grau, al Camí Ral de Sant Climent, mentre que el capitell original es troba a l'Ajuntament de Begues.

Història

Segons Vicente Medina Vicioso (MEDINA, 1999), la Creu del Coll de Begues és la més antiga datada a Catalunya, l'any 1312, i possiblement una de les més antigues d'Espanya. Actualment, aquesta creu conserva de l'original la seva base ubicada al Camí Ral o carretera de Sant Climent (fitxa 361) i el capitell dipositat a l'Ajuntament de Begues. Com a hipòtesi, Medina proposa que la data de 1312 està relacionada amb l'abolició de l'Orde del Temple en aquell mateix any pel papa Climent V, raó que el porta a pensar que la creu podria haver estat feta per un cavaller d'aquest orde militar. Després de la guerra civil, la creu original fou traslladada al passeig de l'Església, enfront del nou temple, però arrel de diversos accidents es substituïr per una nova reproducció de la creu de terme, realitzada pel picapedrer beguetà , Urpià Fernández, mentre que el capitell original del 1312 es conserva en el mateix ajuntament beguetà.

Bibliografia

MEDINA VICIOSO, Vicente (1999): "Cruz de Término de Begues", dins L'EIXARMADA. Butlletí del Centre d'Estudis Beguetans, núm. 4, març de 1999, p. 2-4; núm. 5, juny 1999, p. 3-5.
L'EIXARMADA. Butlletí del Centre d'Estudis Beguetans, núm. 10, juliol de 2008, p. 1-2.
INVENTARI DEL PATRIMONI ARQUITECTÒNIC DE CATALUNYA.

